

**DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT**

Adressater iflg. liste

Deres ref

Vår ref
05/735- TKR

Dato
16.04.2008

Høring - utkast til forskrift om funksjonshemmedes og bevegelseshemmedes rettigheter i forbindelse med lufttransport. Høring av forslag til kvalitetskrav for assistanse i medhold av forskriften.

1. Generelt

Vi viser til høringsbrev av 20.11.2007 vedrørende høring av ny forskrift om funksjonshemmedes og bevegelseshemmedes rettigheter i forbindelse med lufttransport. Forskriften ble vedtatt 28. januar 2008.

Det framgår av høringsbrevet av 20.11.07 at man ikke var kommet tilstrekkelig langt i arbeidet med utforming av kvalitetsstandarder til at en slik standard kunne innlemmes i forskriften på det tidspunkt. Forordningen krever heller ikke at kvalitetsstandard skal være regelfestet. Forordningens artikkel 9 krever at lufthavner som har mer enn 150 000 kommersielle passasjerbevegelser (per år) skal ha fastsatt kvalitetsstandarder for de formene for assistanse som er omhandlet i dens vedlegg I.

Avinor AS har, i samarbeid med lufthavnbrukerne, utarbeidet kvalitetsstandarder for selskapets lufthavner. Samferdselsdepartementet har lagt dette arbeidet til grunn for forslaget til en nasjonal minstestandard for assistansetjeneste på norske lufthavner. Samferdselsdepartementet ønsker med dette å etablere en nasjonal forskriftsfastsatt minstestandard som skal gjelde som kvalitetsstandard *for alle norske lufthavner*. Fordi en slik standard bør utarbeides i overensstemmelse med de prosedyrekravene som følger av artikkel 9, foreslår departementet å ta utgangspunkt i de standardene Avinor AS og lufthavnbrukerne er i ferd med å utarbeide.

Departementet mener omfanget av standarden er så stort at detaljene bør reguleres i et vedlegg som § 4 viser til, og som er en bindende del av forskriften.

Av utkastet til § 3 fremgår det at det ikke skal kunne ilegges overtredelsesgebyr for brudd på standarder fastsatt etter prosedyren i forordningen artikkel 9. Departementet mener imidlertid at den nasjonale standarden er tilstrekkelig klar til at manglende etterlevelse av standarden bør kunne sanksjoneres med overtredelsesgebyr.

Postadresse:
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

Kontoradresse:
Akersg. 59

Telefon
22 24 90 90 / 22248353
Org. nr.:
972 417 904

Luft- post- og teleavdelingen
Telefaks:
22 24 56 09

Saksbehandler:
Trond Kråkenes
22 24 83 28

2. Merknader til bestemmelsene i høringsforslaget

Merknader til § 3

Endringen i *tredje setning* innebærer kun at et overflødig punktum i setningen er blitt fjernet.

Den nye *fjerde setningen* innebærer at hjemmelen for å ilegge overtredelsesgebyr utvides til også å omfatte brudd på de kravene som følger av § 4 første ledd. Det vil si brudd på den kvalitetsstandard som følger av vedlegget. Det er ikke bare de bestemmelsene som kan påberopes av passasjerene selv som skal kunne gi grunnlag for ileggelse av overtredelsesgebyr, jf. merknadene til vedlegget. Departementet mener denne løsningen er velbegrunnet så lenge brudd på alle bestemmelsene vil ramme passasjerene som et kollektiv.

Merknader til § 4

Paragrafen ble satt av som en ”tom” paragraf i den opprinnelige forskriften. Dermed er det ikke nødvendig å omnummerere de etterfølgende bestemmelsen når utfyllende regler om kvalitetsstandard nå gis.

Første ledd første og annet punktum slår fast det grunnleggende kravet om at alle lufthavner skal tilby assistanse i overensstemmelse med kravene i vedlegget. Vedlegget utgjør en bindende del av forskriften på samme måte som selve paragrafteksten. Som det fremgår av vedlegget innebærer den generelle henvisningen til vedlegget ikke at de samme krav gjelder for alle lufthavner. Vedlegget selv skiller mellom lufthavner med ulik størrelse. Lufthavnene har full anledning til å sette bort selve tjenesteytingen til andre foretak, men lufthavnadministrasjonen er uansett ansvarlig for tjenesteinnhold, utstyr og opplæring.

Formålet med *første ledd siste punktum* er å gjøre det klart at det ikke gjenstår forpliktelser etter forordningen artikkel 9 etter at kravene som følger av endringsforskriften er etterlevd.

Annet ledd gjør det klart at forskriften bare stiller minimumskrav. Første punktum omhandler tilleggsytelser som avtales mellom lufthavnen og flyselskapene i fellesskap om det generelle tjenestenivået på lufthavnen. Annet punktum gjelder avtaler om tilleggsytelser som ett enkelt flyselskap tar initiativ til i tråd med bestemmelsen i forordningen artikkel 9 nr. 4. For slike avtaler skal flyselskapet betale særskilt vederlag i tråd med forordningen artikkel 9 nr. 5.

Tredje ledd gjør det klart at både de kvalitetsstandardene som følger av vedlegget til forskriften, og den eventuelle tilleggsstandard som er avtalt i overensstemmelse med § 4 annet ledd *første setning*, skal offentliggjøres. Dermed gjøres det klart at prinsippet fra forordningen artikkel 9 nr. 3 ikke blir uten betydning bare fordi staten selv fastsetter en standard som i praksis langt på vei vil tre i stedet for den rent avtalebaserte standarden som er foreskrevet i artikkel 9. Det er verd å merke seg at de individuelt avtalte ytelsene som er omtalt i § 4 annet ledd *annen setning* ikke er omfattet av offentliggjøringskravet, på samme måte som avtaler omfattet av artikkel 9 nr. 4 i forordningen.

Merknader til vedlegget

Vedlegget utgjør en bindende del av forskriften. Kravene omfatter utstyr, opplæring og hvor raskt og tett oppfølging man skal kunne forvente. Noen av kravene er slik utformet at de skal kunne påberopes som absolutte rettigheter av den enkelte passasjer, mens andre er forpliktelser som bare er rettet mot lufthavnadministrasjonen. Se blant annet pkt. 1.5 som gjør

det klart at kravene i pkt. 1.1 til 1.4 ikke bare er utstyrskrav rettet mot lufthavnene, men også innebærer rettigheter for den enkelte passasjer. På samme måte vil kravene om at "ingen skal vente lenger enn xx. antall minutter", som er beskrevet i pkt. 3, kunne påberopes av den enkelte passasjer.

Derimot vil de statistiske kravene om at maksimalt xx prosent av de assistansetrengende passasjerene skal oppleve å vente mer enn et visst antall minutter av naturlige grunner ikke kunne påberopes av den enkelte passasjer. I stedet vil dette være forpliktelser som Luftfartstilsynet vil måtte håndheve ved å be om dokumentasjon for kvaliteten på assistansen. Her er det nokså klart at det vil måtte utvikles ny tilsynsmetodikk.

Departementet har valgt å sette tersklene som referer til antall årlige passasjerer på lufthavnene i klammeparenteser for å vise at disse bare bør oppfattes som antydninger det er ønskelig å motta synspunkter på.

Kravene retter seg mot lufthavnadministrasjonene for den enkelte lufthavnen, i tråd med definisjonen i forordningen artikkel 2 bokstav f). Selv om den praktiske gjennomføringen av oppgavene er satt bort til et eget selskap, vil pålegg og eventuelle sanksjoner fremdeles bli rettet mot lufthavnadministrasjonen som overordnet ansvarlig. Ansvarsforholdet mellom lufthavnadministrasjonen og det utførende selskapet vil måtte reguleres i kontrakt.

Av pkt. 2.1 fremgår det at "enhver som yter tjeneste eller arbeid for et foretak som yter tjenester som er omfattet av forskriften" skal gjennomgå opplæring. Kravene går lengst for de som "direkte assisterer funksjons- eller bevegelseshemmede" (pkt. 2.3), mens de øvrige bare skal gjennomgå en grunnopplæring (pkt. 2.2). Denne siste gruppen er ment å ha et meget bredt anvendelsesområde, jf. sitatet fra pkt. 2.1. Tanken er at også de som bare er ansvarlige for den overordnede ledelsen av det aktuelle foretaket bør ha kjennskap til de funksjons- og bevegelseshemmedes behov og rettigheter.

Det vide anvendelsesområdet gjør til gjengjeld at det er urealistisk å stille krav om at alle skal ha gjennomført hele opplæringen samtidig med, eller kort tid etter, at de nye kravene trer i kraft. Derfor foreslår departementet overgangsregler i forskriftens pkt. II annen setning, jf. pkt. 2.5 i vedlegget. Disse innebærer at de som direkte assisterer funksjons- og bevegelseshemmede passasjerer skal ha gjennomført opplæringskravene innen 1. september 2008, mens de øvrige personene som er underlagt forskriftens opplæringskrav må ha gjennomført opplæringen innen 1. september 2009.

3. Høringsfrist

Merknader eller kommentarer til forslaget må være Samferdselsdepartementet i hende innen 30. mai 2008.

Med hilsen

Per Kølstad e.f.

Trond Kråkenes

Vedlegg